

omid
امید

The 20th international theater festival
for the children and youth of Hamedan

شماره ی شش ▪ ۳۰ مهرماه ۱۳۹۲
بیستمین جشنواره ی بین المللی تئاتر کودک و نوجوان - همدان

اختتامیه

ابزارهای هنری بی شک، رساترین، بلیغ ترین وکاری ترین
ابزار ابلاغ و تبلیغ پیام است

مقام معظم رهبری

داوران کودک و نوجوان

نوجوان تقسیم شده اند. داورانی که قبل از حضور در این جمع، برای قضاوت نمایش بزرگ ترها، فرآیندی علمی و عملی را گذرانده، و از مصاحبه و گزینش ها گذشته اند، تا چندین ساعت آموزش، توسط کارشناسان و مجریان حوزه ی تئاتر و تئاتر کودک و نوجوان را بگذرانند، و اصول مقدماتی، مبانی نمایش، و همچنین نمایش کودک را درک کنند. کوتاه سخن این که، داوران کودک و نوجوان، با نگاه دقیق و موشکافانه به نمایش ها می نگرند، و با توجه به نیازها و دل مشغولی های خود و هم بسن و سال های خود، به نمایش ها و بازیگران، نمره خواهند داد. که به نظر می رسد، این بهترین و معتبرترین انتخاب خواهد بود.

کسی بهتر از مصرف کننده ی آن کالا، که دربارهاش نظر بدهد و قضاوت کند؟ این، سنتی نیکو و شیوه ای منطقی و درست است، که سال هاست در کنار داوران بزرگ تر جشنواره ی کودک و نوجوان، تیمی متشکل از داوران کودک و نوجوان هم، نمایش ها و هنرمندان اش را به داوران بنشینند. و دو سالی است که وضع بهتر هم شده؛ بخش کودک و نوجوان از هم تفکیک، و داوران هم به دو تیم کودک و

خب طبیعی است، وقتی برای کودک و نوجوان کار می کنی، گذشته از این که باید با زبان او حرف بزنی و به شیوه ی او عمل کنی، اگر می خواهی که کار و حرفات اثر بگذارد و نتیجه بخش باشد، و از همه مهم تر، وقتی قرار است نمایش برای کودک و نوجوان تولید کنی، و برای او جشنواره ی نمایش برگزار کنی، و بهترین های نسبی را برای او و خانواده اش معرفی کنی، چه کسی بهتر از خود او؟ و چه

داوران کودک می گویند:

فاطمه گودرزی: امیدوارم سال آینده، بازیگران تا اختتامیه منتظر جواب بمانند، نه اینکه در طول جشنواره، مدام نتایج را از ما بپرسند.

مینا رحمتی: جشنواره به ما چیزهای زیادی یاد می دهد و باعث میشود استعدادهایمان درخشان تر شود، و در راه نوآوری پیش برویم.

مائده فردوسی پور: جشنواره باعث می شود ما از نمایش های اجرا شده، چیزهای زیادی یاد بگیریم.

مبین قهرمانی مطلق: در جشنواره، بچه ها دوست های زیادی پیدا می کنند. کیمیا شیرافکن: ما از نمایش ها، چیزهای زیادی یاد می گیریم و دوستهای زیادی پیدا می کنیم.

فاطمه معین توکلی: جشنواره ی تئاتر، فرهنگ تمامی ملت ها را به هم معرفی می کند. حسین خاندان: جشنواره عالی بود. خوشحالم که در این جشنواره، به عنوان داور فعالیت کردم.

مهرتد مهری: یک جشنواره ی خوب، باید چیزهای زیادی برای یاد دادن به بچه ها داشته باشد. هستی ترابی: امیدوارم در جشنواره ی آینده، میهمان های بیش تری داشته باشیم.

کوثر توکلی وصال: جشنواره باعث می شود که ما، با فرهنگ های مختلف آشنا شویم.

داوران نوجوان می گویند:

نسترن رنجبران: تئاتر کودک و نوجوان، تجلی همبستگی اقوام ایرانی است. یاسمین بیک مرادی: تئاتر زندگی است. همه ی ما بی آن که بدانیم، هر روز نقش هایی بازی می کنیم، که گاهی دوست شان داریم، گاه به اجبار می پذیریم.

نادیا مکتیان: با آرزوی این که جشنواره ی تئاتر کودک و نوجوان، هیچ وقت از همدان نرود! **فائزه السادات اقلیمی:** خیلی خوشحالم که امسال هم، میزبان بیستمین جشنواره ی تئاتر کودک و نوجوان هستیم.

پروانه کوکی فیض: تئاتر، تجلی خواسته ها و آرزوهای بشریت بوده و هست. حسین قاسمی هنر: من به عنوان داور جشنواره، انتظار دارم که جشنواره ی فیلم کودک و نوجوان، به همدان بازگردد.

علیرضا سموات: خوشحالم که این یک هفته را، در کنار شما و دوستان دیگر گذراندم. **مهسا رحمتی:** تئاتر، یک دنیای ناشناخته، و راهی نیکو برای تأثیر گذاری در ضمیر ناخودآگاه مردم است.

بیانیه ی هیئت داوران کودک و نوجوان بیستمین جشنواره ی بین المللی تئاتر کودک و نوجوان

به نام خدا
مثل یک سفر جذاب و پرمایه بود. پر از تجربه های زیبا و دوست داشتنی. سفری چند روزه، و فرصت آشنایی با قصه ها، انسان ها، مکان ها، تجربه ها و حس های کودکانه.

هنرمندان گرامی، دنیای امروز ما کودکان و نوجوانان، با دنیای دیروزمان و دنیای فردایمان متفاوت است. امروز ما، قرار است از رهگذر نگاه شما شکل بگیرد. تا من و همسالانم، فردا، جامعه ای را تحویل بگیریم، که شما ساخته اید. فراموش نکنید، که ما با شما قرار گذاشته ایم، نقش امروز شما را در جامعه و صحنه ی تئاتر فردا، ایفا کنیم. یادتان باشد، هر نمایشی را که برای ما تولید می کنید، باید موضوع اش به ما کودکان و نوجوانان بپردازد. تا مثل آینه، خودمان را در آن ببینیم.
انشاء...

هیئت داوران کودک و نوجوان بیستمین جشنواره ی بین المللی تئاتر کودک و نوجوان

الف در نقش ب

پیش‌نگارش:

واقعیت این است که بحث، بسیار گسترده‌است و نمی‌شود در یک یا چندصفحه، به آن پرداخت. هم امر بازیگری امری است وسیع و پیچیده، و هم کودک دنیای بی‌نهایتی دارد. بنابراین، در این نوشتار کوتاه، نه می‌شود و نه می‌خواهیم که یک بحث جدی، با سرانجامی مشخص، درباره‌ی بازیگری کودکان را ارائه کنیم. بلکه بازنمود چند نکته، و اگر بشود، چند کلید، به علاقه‌مندان آموزش بازیگری به کودکان، انگیزه‌ی این نگارش است. باشد که بشود.

در ابتدا، بد نیست بدانیم که اصول بازیگری یا آموزش بازیگری برای کودکان و بزرگسالان، چندان تفاوتی با هم ندارد. و اگر تفاوتی هست، در شیوه‌ی آموزش بازیگری است. چنان‌که ساختن هر ساختمانی، از یک‌سری اصول و قوانین و قواعد برخوردار است، که در هر بنایی باید دانسته، و به کار برده‌شود، و چه می‌دانم، در ساختن هر نوع خودرویی با هر مارک و نشانی، آن چه آگاهی و دانش نظری و عملی است، برای آموزش در زمینه‌ی بازیگری، یک‌سری شناخت درباره‌ی زیربناها، قوانین و اصول بازیگری است، که هم کودکان باید بدانند، و هم بزرگسالان. بنابراین، مربی یا آموزش‌گر کودک برای بازیگری، باید در ذهن‌اش باشد، که آموزش بازیگری دو مرحله‌ی عمده دارد؛ مرحله‌ی دریافت نقش، و مرحله‌ی انتقال نقش. که این دیگر، کودک و غیر کودک ندارد. در مرحله‌ی دریافت نقش، که مهم‌ترین بخش آموزش بازیگری و بازیگری است، باید در ابتدا، به کودک این تعریف ساده، اما جامع و مانع «ریک بتلی» از تئاتر را به‌خوبی یاد بدهیم، که «تئاتر عبارت‌است از؛ الف در نقش ب، درحالی‌که ج تماشا می‌کند». در این صورت، آموزش‌گیرنده می‌داند که اولین گام برای بازیگر شدن، این است که خود را به‌جای دیگری بگذارد و به جای او، حرف بزند و عمل نماید. و هم‌چنین می‌داند که این جابه‌جایی رفتار و گفتار و کردارش، در منظر نگاه دیگران (یعنی ج) قرار می‌گیرد. پس اگر می‌خواهد (ب) باشد و نه (الف)، تا (ج) او را باور کند، باید که به‌خوبی (ب) را بشناسد و ویژه‌گی‌های فیزیکی، اجتماعی و روانی او را دریابد، تا بتواند به‌راحتی خود را جای او بگذارد، و به جای او زندگی کند. به کودک بگوییم که در اولین آموزش‌ها و نخستین آتودها، اگر نتواند ویژه‌گی‌های رفتاری، کرداری و گفتاری درست خودش، مادرش یا مثلا حیوانات را به‌خوبی و درستی دریابد، نمی‌تواند نقش آن‌ها را بازی کند.

همه می‌دانیم که باورپذیری در اجرای نقش، از مهم‌ترین عناصر سازنده‌ی یک تئاتر خوب، و یک بازی خوب‌تر است. بنابراین، این را باید به کودک و نوجوان متقاضی بازیگری آموزش دهیم و تفهیم نماییم. البته ناگفته نپساید، که بخش زیادی از این ضرورت‌ها را، کودک به‌صورت فطری، می‌داند. می‌داند که اگر بخواهد به‌جای پدر و مادر، و یا معلم‌اش نقش بازی کند، باید که شکل و شمایل آن‌ها را داشته‌باشد، و با لحن آن‌ها حرف بزند، و ژست‌ها و فیگورهای آن‌ها را تقلید کند. و می‌داند که اگر بخواهد خرگوش شود، باید تغییر لحن و صدا بدهد، و مثل خرگوش کوتاه و بلند راه برود، و عاشق هویج باشد. آن چه می‌ماند که مربی به او بگوید و بدهد، این است که دانسته‌های فطری یا ناخودآگاه‌های کودک را، به بلدبودن‌های آگاهانه و خودآگاه تبدیل نماید. تا بازیگر کودک و نوجوان،

حمیدرضا کاظمی

فعال تئاتر کودک

بازهم جشنواره، بازهم تکاپو، بازهم انرژی، بازهم رفت‌وآمد و بازبودن در سالن‌ها تا آخر شب. بازهم لبخند مسئولین، بازهم پاتوق شدن سالن‌ها برای بچه‌های هنرمند همدان، بازهم برق نگاه کودکانی که با عجله، وارد سالن‌ها می‌شوند و کشان‌کشان، دست پدر و مادرشان را می‌کشند تا زودتر برسند. بازهم شادی کودکان، که از شادی آن‌ها، ما نیز شاد می‌شویم... ولی افسوس، افسوس که این روزها، زودگذر و کوتاه‌مدت است. افسوس که این همه تکاپو، این همه انرژی، این همه هیجان، این همه شادی، در مدتی کوتاه طی می‌شود. جشنواره چون برق می‌آید و چون باد می‌رود. افسوس که این روزهای شاد، زودگذر است. ای کاش همه‌ی سال، جشنواره بود.

مرضیه درخشان نیا

فعال تئاتر کودک

پا قدم جشنواره‌ی تئاتر کودک، مبارکه، خاطرات رنگی کودکی‌مون رو دوباره به یادمون میاره. کودکی همه‌ی کودکان ایرانی، رنگی باشه همیشه. عاقبت‌شون خیر.

این دانسته‌هایش کامل شود و در اختیار خودش قرار گیرد، که بتواند به‌طور عملی‌تر و آگاهانه‌تر، در بازی‌هایش از آن استفاده کند. موضوع دیگری که در آموزش بازیگری به کودک، باید به آن توجه نمود، این است که؛ کودکان همه‌گی در دوران زیستی خود، همواره بازیگر بوده‌اند، و این امری است که به‌طور فطری، در کودکان وجود دارد. اما یادمان باشد که بازیگری فطری کودکان، که خود را در نقش‌های پدر، مادر، معلم و دیگران می‌گذارند، دو تفاوت عمده با بازیگری بزرگ‌ترها دارد. اول این‌که کودکان فقط و فقط برای خود بازی می‌کنند، برای ارضاء حس بزرگ‌تر بینی خود. و می‌بینیم که آن‌ها، هرگاه بزرگ‌ترها از راه می‌رسند، بازیگری خود را جمع می‌کنند. در حالی‌که بازیگری به‌معنای هنری و حرفه‌ای آن، بازی کردن برای دیگران (تماشاگران) است. پس باید به آن‌ها آموخت، که برای دیگران و تماشا (ج) بازی کنند. دیگر نکته این‌که؛ کودکان در بازیگری‌های ذاتی خود، با هیچ پیش‌زمینه و تمرین و برنامه‌ریزی از قبل تعیین‌شده‌ای دست به کار می‌شوند. این در حالی‌است، که بازی برای مخاطب، مستلزم برنامه‌ریزی و تمرین‌های پیش از بازی است.

این درست، که همه‌ی آدم‌ها در شرایط متفاوت، بی‌آن‌که بخواهند، یا با آن‌که بدانند، بازیگری می‌کنند. بازی‌گری‌هایی که اهداف‌اش با اهداف بازی کردن در نمایش، متفاوت است. مثلا پسری که نقش یک فرزند خوب را برای پدرش، یک شاگرد خوب را برای معلم‌اش، یک شهروند خوب را برای پلیس و... بازی می‌کند، که این، همان «پرسونای» یونگ است، و جای بحث و تأمل بسیار دارد، که در این نوشتار نمی‌گنجد. و این درست که همه‌ی آدم‌ها فی‌نفسه خلاق‌اند و می‌توانند با استفاده از تخیل خود، بازی کنند، اما تا زمانی که این خلاقیت‌ها، تخیل‌ها و بازی‌کردن‌های دگرگون، هدایت نشوند و سامان‌پذیرند و برای شرکت در یک تجربه‌ی جمعی، برای تماشاگران آماده نشوند، نمی‌توان نام بازیگری، به این معنا که مَدُنظَر ما در اجرای نمایش است، بر آن‌ها نهاد. و ما باید در آموزش بازیگری به کودکان، راه‌ها، شیوه‌ها و مسیرهای پرورش تخیل آن‌ها را به سمت خلاقیت سوق بدهیم، تا بتوانند از این توانمندی ذاتی خود، به نفع حرکت جمعی، در خدمت اجرائی دراماتیک، بهره ببرند. و باید که در آموزش‌ها، روی تخیل گسترده‌ی کودکان، بسیار کار کرد. چراکه تخیل، همان‌گونه که می‌دانیم، عنصری قوی، ارزش‌مند و تأثیرگذار در توفیق دست‌یافتن به یک بازی باورپذیر است. می‌دانیم که همه‌ی تحول‌ها و پیشرفت‌ها در سطح جامعه‌ی بشری، در همه‌ی دوران‌های تاریخی، معلول تخیل است. تخیل، در شکل‌گیری و رشد نمودن انسانی، آن‌چنان تأثیرگذار است و بااهمیت، که انیشتین گفته است: «تخیل مهم‌تر از دانش است». پس باید تخیل کودکان متقاضی بازیگری را، هم تقویت کرد و هم هدایت، تا از این تخیل، به‌نفع قرارگرفتن در نقش دیگران استفاده کنند. به نظر می‌رسد در راستای تقویت نیل به بازیگری و دست‌یابی به یک بازی قابل‌قبول، مطرح کردن سه سوال کلیدی همیشه‌گی، برای کودکان نیز، کارساز خواهد بود. اگر کودک،

نقشی را که می‌خواهد بازی کند، در آن موقعیت خاص بازی، از خود بیرسد که نقش چه می‌خواهد، چرا می‌خواهد، و چگونه می‌خواهد به این خواسته‌اش دست پیدا کند، آسان‌تر و بهتر می‌تواند آن نقش را بازی کند. به‌رحال، برای آموزش بازیگری به کودکان، باید دقت‌ها و ظرافت‌های لازم و نکات کلیدی آموزش بازیگری را، به آن‌ها آموزش داد، که البته این امر، هم دقت و تجربه‌ی کافی می‌خواهد و هم صبر و حوصله‌ی لازم.

مهدی کوثری

فعال تئاتر کودک

بازهم پاییز، و بازهم شلوغی راهروهای اجرا. بازهم شور و هیجان و التهاب جشنواره. گویی بهار در فصل پاییز همدان نمایان است. لبخند کودکان، و شور و هیجان دیدن اجرای نمایش... ای کاش کودکی‌ام برگردد.

حاتم میرزایی

بازیگر

بازهم جشنواره آمد و شور و شوق، همه را فرا گرفت. شور و شوقی چندروزه، که با فشرده‌گی زیادی همراه است. در پایتخت تاریخ و تمدن ایران‌زمین، در عرصه‌ی تئاتر، سالی چند روز غوغایی می‌شود. همه‌ی سالن‌ها پر می‌شود. نمایش‌های زیادی دیده‌می‌شود. کلی جمعیت می‌آید و می‌رود. هنرمندان، انرژی یک‌ساله‌شان را خالی می‌کنند و...

سپاس

بودند و هستند، بسیار گسار و آرگان‌هایی، که در برگزاری باشکوه و خیره‌کننده‌ی بیستمین جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان، سهمی انکارناپذیر داشتند و دارند. که اگر نبودند و نباشند، ممکن بود و هست، که یک جای کار پلنگد. از آن جمله هستند؛ جناب آقایان «مهندس تیموری» مدیرعامل محترم شرکت برق استان و مهندس ضرابی مدیرکل جهاد کشاورزی استان همدان، که از همکاری صمیمانه‌ی این بزرگواران و زحمات بی‌دریغ همکاران‌شان سپاس گذاریم.

تأثیر موسیقی موتزارت بر روی رشد فکری و خلاقیت کودکان

گردآوری: صابر دارپویی

قطعه‌ی پُر تحرک و قوی، برای گوش و مغز، تمرین بسیار مناسبی است. قبل از ساعت مطالعه‌ی خود، ۱۰ دقیقه به آن گوش کنید، تا گوش و بدن خود را، فعال سازید. تصور کنید که شما یک ارکستر را رهبری می‌کنید، و یا تصور کنید که ویلون را خودتان می‌نوازید. ۱۰ دقیقه موسیقی را، با فعالیت و تحرک سپری کنید.

Andante , Symphony No . 15 in G Major

موتزارت این قطعه را در سنین جوانی نوشت. یک نمونه‌ی شگفت‌انگیز، برای شروع یک کار سخت است. صدای موسیقی را پایین بیاورید و گوش بسپارید، بگذارید به‌روشی که فقط موتزارت می‌داند رُشد فکری و خلاقیت شما، افزایش یابد.

موتزارت، کودکی نابغه

موتزارت یکی از بزرگ‌ترین کودکان نابغه‌ای است، که دنیا تا به حال به خود دیده‌است. او به سراسر اروپا سفر کرد و موسیقی نواخت، زمانی که تنها ۵ سال بیشتر نداشت. سرانجام به‌موجب این سفرهای متعدد و پیوسته، او توانست صحبت‌کردن به بیش از ۲۰ زبان مختلف دنیا را فرا گیرد. درحالی‌که امروزه، اغلب افراد اگر مجبور به یادگیری فقط ۲ زبان باشند، شکایت می‌کنند!

موتزارت پیش از تولد ۵ سالگی‌اش، سونات‌های پیانو ساخت، و زمانی که ۱۲ ساله شد، آپراهای کامل می‌ساخت. و این در زمانی بود، که هنوز ضبط صوت و کامپیوتر اختراع نشده‌بود. او حتی از مداد و پاک‌کن هم، برای ساخت آثارش کمک نمی‌گرفت. این در حالی است، که در ۴ سالگی، اغلب ما هم چنان در حال تلاش برای آموختن این هستیم، که چگونه اسم خودمان را بنویسیم!

موتزارت در حال خوردن کلم پخته و جگر، یا حتی دندان‌درد هم، می‌توانست آهنگ‌سازی کند! یکی از معروف‌ترین آثار موتزارت، واریاسیون برای اثر «چشمک بزن، چشمک بزن ستاره‌ی کوچولو» است.

آموزش موسیقی به کودکان

آموزش موسیقی به کودک، شامل یک برنامه‌ی آموزشی است، که در آن، موسیقی، آواز، سخنرانی و بازی‌های متحرک بدنی، با شیوه‌ای مفرح و سرگرم‌کننده، به کودک ارائه می‌شود. تدریس موسیقی به کودکان، یکی از مهم‌ترین شاخه‌های آموزش موسیقی است. در این زمینه، کلاس‌هایی برای گروه‌های سنی مختلف وجود دارد، که آغاز آن از ۳ ماهگی است (تربیت شنوایی نوزاد، مدنظر است). تجربه نشان می‌دهد، کودکانی که قبل از ۷ سالگی با موسیقی آشنا می‌شوند، در امتحان‌های SAT تا بیش از ۲۰۰ امتیاز بالاتر از سایر دانش‌آموزان نمره کسب کرده، و در آینده، در محیط کار، چندین برابر موفق‌تر خواهند بود. هم‌چنین کودکانی که پیش از ۷ سالگی، آموزش پیانو را آغاز می‌کنند، تمایل بیشتری به رعایت بهداشت عمومی (مانند؛ مسواک‌زدن دندان‌ها، دوش گرفتن مرتب، و استفاده‌ی مداوم از خوشبوکننده‌ها، در طول زندگی خود خواهند داشت.

امروزه در تمام دنیا، مسئله‌ی تعلیم و تربیت کودکان در اولویت قرار دارد. با تحقیقات فراوانی که درباره‌ی شکوفایی و شناخت استعدادهای نهفته، از دوران بارداری مادر و تولد نوزاد صورت گرفته، و همواره در حال تکمیل و نوآوری‌های فراوان است. مطمئن باشید که کودک شما، دارای نوعی استعداد خاص است. چگونه می‌توان به او کمک کرد، تا استعدادهای درخشان خود را بروز دهد؟ با روش‌های تحقیقاتی متعددی، ثابت شده که یک کودک، از بدو تولد، آماده‌گی لازم برای پذیرش آموزش‌های مختلف را دارد. به‌طور مثال؛ یک کودک از سن ۳ سالگی تا ۵ سالگی، قادر است به دو یا سه‌زبان، به‌جز زبان مادری، تکلم و روخوانی نماید. یکی از مهم‌ترین و ساده‌ترین روش‌ها، که باعث بروز استعداد و پرورش هوش کودک می‌شود، روشی است که به‌وسیله‌ی آقای «دان کمپبل»، ابداع شده‌است. این روش به‌صورت زیر است:

دکتر کمپبل با تحقیقاتی که در مورد موتزارت، نابغه‌ی موسیقی به عمل آورده، به این نتیجه رسیده، که مادر وی در دوران بارداری، دائماً در معرض شنیدن موسیقی، که توسط شوهرش نواخته می‌شده، قرار داشته. وی پس از تحقیقات زیاد بر روی کودکان خردسال، به این نتیجه رسید که؛ گوش دادن به آهنگ‌های ساخته‌شده توسط موتزارت، باعث باهوشی و شادابی آن‌ها می‌شود. به‌طوری‌که، کودکانی که تحت‌تأثیر موسیقی موتزارت قرار گرفته‌اند، به گفته‌ی والدین‌شان، از دیگر هم‌کلاسی‌هایشان در زمینه‌ی ریاضیات، حفظیات، نواختن ساز، آهنگ‌سازی، سرودن شعر و دیگر مهارت‌ها، باهوش‌تر بودند.

در اوایل دهه‌ی ۱۹۹۰، در دانشگاه Irvine کالیفرنیا، تحقیقاتی انجام شد، که نشان می‌دهد، گوش کردن به موسیقی موتزارت، ۱۰ دقیقه قبل از شروع امتحان، باعث افزایش فراوان حافظه و هوش می‌شود. به علاوه، کودکانی که دوره‌ی مقدماتی موسیقی را گذرانده‌اند، بسیار باهوش‌تر از کودکانی هستند، که دوره‌ی آموزشی کامپیوتر را گذرانده‌اند.

این مجموعه، حاوی ۳ قسمت است:

- رُشد فکری و خلاقیت
- تخیل آزاد و تجسم
- جُنُب و جوش و انگیزش

قسمت اول: رُشد فکری و خلاقیت

Rondo From Eine Kleine Nachtmusik

یکی از دل‌پذیرترین ملودی‌هایی است، که تاکنون نوشته شده‌است. نوازنده‌گان این اثر، روش جالبی به کار برده‌اند، تا نیروی طراوت و تازه‌گی ملودی‌های موتزارت را، به کودکان ارائه کنند. این قطعه، جذاب و پرنشاط است، که به‌راحتی توجه کودک را به خود جلب می‌کند. این موسیقی، مغز و بدن را هوشیار می‌سازد، آکسیژن‌دهی به مغز را تسریع می‌بخشد، و ساعات خوبی را برای مطالعه مهیا می‌سازد.

Allegro moderato , Violin Concerto No.2 In D Major

دکتر آلفرد توماتیس Alfred Tomatis طی ۴۰ سال پژوهش، کشف کرد که صدای با فرکانس بالا، که از ویلون و سازهای زهی درمی‌آید، مغز را به تمرین و فعالیت وامی‌دارد. این کنسرتو ویلون، برای هزاران کودک در بیش از ۲۰۰ مرکز شنوایی در اقصی نقاط جهان، اجرا شده‌است. این موسیقی، فکر شما را آماده می‌سازد، تا مهارت‌هایی را که به تمرکز نیاز دارند، بهتر انجام دهید. دکتر توماتیس پیشنهاد می‌کند که این قطعه را، درحالی‌که گوش راست خود را به سمت بلندگو متمرکز کردید، گوش دهید، و در واقع، قبل از شروع به کارهای روزمره، گوش را به فعالیت وا دارید و مغز را تحریک کنید.

Variations , Sinfonia In E-flat Major

این مجموعه‌ی جذاب از واریاسیون‌ها، اهمیت سازماندهی مغز را باعث می‌شود. یکی از بهترین راه‌های شناخته‌شده برای یادگیری اطلاعات، تکرار و بازگویی است. وقتی ما اطلاعات یا ملودی‌های موسیقی را به روش‌های مختلف تکرار می‌کنیم، به‌همین ترتیب، مغز و گوش نیز، شروع به شنیدن می‌کنند. به این قطعه، به گونه‌ی دیگری گوش کنید. ببینید آیا می‌توانید بگویید که کدام ملودی، در طول سراسر قطعه، تکرار شده‌است. اگر احساس خواب‌آلودگی می‌کنید، انبساط‌خاطر داشته‌باشید، و به آرامی موسیقی را گوش کنید، تا ذهن و بدن شما، برای مطالعه و تمرکز آماده شود.

Andante , Symphony No.17 in G Major

پل مادوال Paul Madaule از مرکز شنوایی تورنتو، تمرین‌هایی را که وی Earobics (نرمش‌های شنوایی) نامیده، به کار می‌برد. این قطعه، مناسب برای گوش دادن قبل از مطالعه است. اگر شما قبلاً انرژی کسب کرده‌اید، فرکانس بالا و ضرب‌آهنگ آهسته، به شما اجازه می‌دهد که در عین حالی که هیجان‌زده هستید، آرامش داشته‌باشید.

Andantino , Symphony No.24 in B-flat Major

یکی از کامل‌ترین قطعات موتزارت است، که زبان را به موسیقی وارد کرده‌است. چشمان‌تان را ببندید و به این قطعه گوش کنید، و ببینید که چطور یک داستان تعریف می‌شود. سازهای زهی و فلوت، به‌وضوح ملودی و جمله‌های موسیقی را تکرار می‌کنند. ویلون‌ها و فلوت، به‌صورت واضح و بی‌واسطه، با شما صحبت می‌کنند. می‌توانید احساس کنید، که چگونه موسیقی، یک ایده را بیان می‌کند. حتی سوال‌هایی را نیز مطرح می‌کند، و سپس به شما اجازه می‌دهد، که تجزیه و تحلیل کنید. این، یکی از بهترین راه‌هایی است، که یاد بگیریم چگونه مقاله بنویسیم، و یا چطور سخنرانی کنیم.

Five Variations on Twinkle , Twinkle little Star

یادگیری مطالعه، چنان‌چه همراه با تنوع و نشاط باشد، بسیار مهم است. بهتر این است که هر روز، با یک برنامه‌ی منظم، کارهای روزانه‌تان را با ذهنی پرنشاط شروع کنید. این قطعه، براساس یک موسیقی محلی فرانسوی، در عصر موتزارت است. بسیاری از کودکان، الفبا را به کمک این آهنگ حفظ می‌کنند. می‌توانید واریاسیون‌های متنوعی که موتزارت، روی این ملودی ساده خلق کرده، بشنوید و بر آن متمرکز شوید. شاید این روش، به شما در یادگیری الفبا کمک کند.

Allegro aperto , Violin Concerto No.5 in A Major

این Allegro روشن‌کننده و انرژی‌بخش است. به گفته‌ی دکتر توماتیس، این موسیقی مغز را تقویت می‌کند. این

نقد نمایش

دریچه‌ای به نمایش «خواستن توانستن است»

شهرام بربری

آن چه در نخستین برخورد با نمایش «خواستن توانستن است»، به ذهن متبادر می‌شود، خلق فضای فانتزی و داستان فراواقعی اثر است، که این خود نشان از توجه و وفاداری نویسنده، به مولفه‌های اصلی تئاتر کودک و رعایت شاخصه‌های این گونه‌ی تئاتری دارد. مضامین و مفاهیم مستتر در متن نمایش، هدایت‌گر مناسبی برای کودکان محسوب می‌شوند، و عکس‌العمل مثبت آن‌ها را در طول اجرای نمایش در پی دارند، و حتی در مواقعی از پیش تعریف و تعیین‌شده، با تحریک راوی و بازیگران، کودکان تماشاگر هم در فضای نمایش قرار می‌گیرند و با بیان دیالوگ‌هایی، در راستای خواست نویسنده و کارگردان اثر، به هم‌ذات‌پنداری با نمایش می‌پردازند. البته به نظر می‌رسد که تمهیدات کارگردان در این خصوص، به‌خاطر ترس از ایجاد گسست در روند اجرای نمایش، و هم‌چنین تجربه‌ی پایین برخی بازیگران، به‌درستی به بار نمی‌نشیند، و تنها در مورد راوی قصه، که به گمان‌آم صدایش به‌صورت زنده (نه ضبط شده) از بلندگوهای سالن پخش می‌شود، می‌تواند تا حد بسیار زیادی، در برقراری ارتباط کلامی با مخاطب، موفق عمل کند.

داستان نمایش «خواستن توانستن است»، ساده‌است، اما در عین همین ساده‌گی، حامل مفاهیم عمیق و مضامینی دقیق است. قهرمان قصه، نوک‌طلا (جوجه کلاغ)، قصد رسیدن به سرزمین موعود و رویاها را دارد، و نویسنده، چنین مضمونی را دست‌مایه‌ی خود قرار داده، تا از این طریق، مرحله به مرحله، گذر از مشکلات و رسیدن به هدف را، به مخاطب کودک خود نشان دهد. و به همین خاطر، به‌نظر می‌رسد که می‌شود تا حدودی، این نمایش را در زمره‌ی نمایش‌های آموزشی قرار داد. البته در بسیاری موارد، این فرآیند انتقال مفاهیم و مضمون نمایش، بیش‌تر در سطح باقی می‌ماند، و بیش‌تر در حد همان دیالوگ‌های راوی قصه، بروز می‌کند.

بازیگران نمایش در حد بضاعت‌شان، و بر مبنای هدایت صحیح کارگردان، توانسته‌اند از همه‌ی توانایی‌های خود، بهره‌گرفته، و در معرفی تیپ‌های مختلف، از هیچ کوششی دریغ نکنند. البته در جاهایی، این تلاش شاید به خیال خندانند تماشاگر و فضاسازی‌های اضافه - که مختص بازیگران کم‌تجربه است - شکل غلوآمیز و کلیشه‌ای به خود می‌گیرد، و گاه در حد نمایش‌های کم‌دی تنزل می‌یابد.

زبان و کلام، که دو عنصر اساسی در نمایش‌های کودک محسوب می‌شوند، و بار اصلی انتقال مفاهیم را به دوش می‌کشند و کارکردی تأثیرگذار بر روند اجرا و ارتباط تماشاگر با اثر دارند، در این نمایش تا حدودی از سوی نویسنده و کارگردان مورد تأکید قرار گرفته، و حتی در روند بهبود ارتباط و تأثیرگذاری بیش‌تر، نویسنده، در استفاده از زبان شعر هم، موفق عمل می‌کند. البته در این بین، یک اشکال اساسی هم وجود دارد، و آن این‌که؛ در بخش دیالوگ‌های شعرگونه‌ی ضبط شده، کیفیت صحنه‌ها چندان مطلوب نیست، و حتی در برخی موارد، اضافی هم به نظر می‌رسد. به‌طور مثال؛ در صحنه‌ی گفت‌وگوی نوک‌طلا با صخره، می‌شود قاطعانه گفت، که وقتی می‌شود آن‌را به‌صورت زنده اجرا کرد، چه نیازی به استفاده از صداهای ضبط‌شده است.

کارگردان اثر، در حیطه‌ی اجرایی و در مقام کارگردان، تلاش زیادی به خرج داده تا با تحرک صحنه‌ای بالا - که بسیار مورد پسند تماشاگر کودک قرار می‌گیرد - او را مجذوب نمایش کند. میزان سن‌ها در حد بضاعت این کار، خوب و به‌جا هستند، اما چند نکته‌ی مهم هم در این میان وجود دارد، که به‌گمانم لطمه‌های زیادی به کار زده‌است؛ مثلاً من متوجه نشدم، جوجه کلاهی که «بال» اش معیوب است و نمی‌تواند پرواز کند، چرا باید عصا زیر بغل‌اش بگیرد؟! یا اگر قبول داشته باشیم که این نمایش برای مخاطب کودک نوشته و کارگردانی شده، و اثر هم همین را نشان می‌دهد، چرا در طول نمایش، با رفتارها و دیالوگ‌هایی طرف می‌شویم، که مناسب گروه سنی کودک نیست؟ مثلاً برخوردی که جوجه‌تیمی، رویا و شکارچی با جوجه کلاغ می‌کنند و زیر پای او را خالی می‌کنند، به زمین‌اش می‌زنند، و یا او را سیاه‌سوخته و زشت خطاب می‌کنند، چه جایگاهی در یک نمایش ویژه‌ی کودک دارد؟

در بخش طراحی صحنه هم، به‌کارگیری دکورهای متحرک و کاربردی در صحنه، موجب شده که به لحاظ زیبایی‌شناختی، گاه تصاویر زیبایی بر صحنه شکل بگیرد. به‌گمان‌ام این طراحی، هم در خدمت کار است، و هم به لحاظ دیداری و کاربردی در صحنه، از نقاط قوت نمایش محسوب می‌شود.

در مجموع، نمایش «خواستن توانستن است» به کارگردانی نگار نادری، تجربه‌ی نسبتاً موفقی در حیطه‌ی نمایش کودک محسوب می‌شود.

نقد نمایش

دریچه‌ای به نمایش «چهار صندوق شادی»

در واقع...

در واقع، فضای درام آن چنان وسیع و گسترده‌است، و توان جذب در این عرصه‌ی ادبی-هنری، آن قدر پرقدرت است، که تقریباً می‌شود تمام موضوع‌ها، دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های انسانی را در آن، جا داد. از کلی‌ترین رخدادهای میتولوژیک، حماسی و تاریخی گرفته، تا ریزترین اتفاق‌های روزمره. در این میان، اسطوره و فولکلور و قصه، جایگاه ویژه‌ای دارند. یعنی هم درام و هم این دو، به‌لحاظ جذابیت‌های موجود، در آن‌ها کشش قابل‌توجهی به‌یک‌شدن وجود دارد.

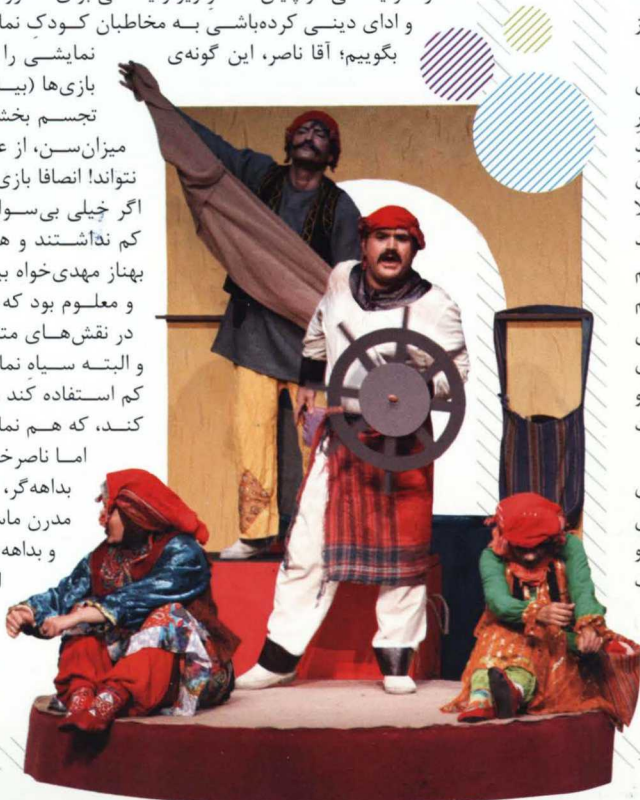
آثار خلق‌شده بر مبنای براساس، یا با اقتباس از قصه، در همه‌ی ملل صاحب‌تئاتر، به حدی زیاد است؛ که نیاز به معرفی و نمونه و مثال، نیست (لااقل برای اهل فن و اهل نیمه فن). در هر حال، همه می‌دانیم که قصه‌های ساخته‌شده از ادبیات شفاهی، جذابیت‌های فراوانی برای تبدیل شدن به درام، یا اصطلاحاً دراماتیزه شدن دارند. این را داشته باشید، تا چیز دیگری هم بگوییم؛ از طرفی، ماجرا و حکایت شکل‌گیری خرده‌نمایش‌ها و ابزارهای نمایش‌گران دوره‌گرد در تاریخ نمایش ایرانی هم، حکایتی است که بسیار جای گفتن دارد، و کم‌وبیش درباره‌ی آن گفته‌اند. و این‌که این گروه‌های نمایش‌گر دوره‌گرد یا ساکن در یک شهر و ناحیه، به این خاطر که از دل مردمان همیشه ستم‌دیده و همواره به تنگ آمده از جور حاکمان جبار بیرون آمده‌بودند، در طول تاریخ، مورد غضب سردمداران و عملی ستم قرار می‌گرفتند. چراکه این‌ها (گروه‌های نمایشی)، فریاد سرخ مردم زمانه‌ی خود بوده‌اند، و کم بود در زمانه‌هایی که، سر سبز، بر باد می‌دادند. «چهار صندوق شادی»، از این دست نمایش‌هاست، که در متن، همه‌جوره به اصول قصه‌گویی کلاسیک پای‌بند مانده (می‌دانیم که قصه، در سیر تکاملی خود به داستان تغییر پیدا کرد)، هم به شرایط و فضاهای موجود در میان گروه‌های نمایش‌گر آن دوران علاقه‌مند است، و هم این‌که به‌خوبی، توانسته از عناصر درام، در دراماتیزه کردن این قصه‌ها و روایت‌ها، موفق عمل کند. معلوم است که نویسنده، هم می‌داند که چه می‌خواهد بگوید، و هم، آن‌چه را که می‌خواهد بگوید، می‌تواند بگوید. به‌نظم که خیلی هم نظر بی‌حساب کتابی نیست. نویسنده هم فضای قصه و نمایش‌گران آن دوران را به‌خوبی شناخته، و هم توانسته از عناصری هم‌چون کشمکش و گره و اوج و این حرف‌ها، که همه می‌دانیم چه هستند، به‌خوبی استفاده کند. حال ما می‌مانیم که خب، گویا لازم است نقد هم بکنیم دیگر! نقد به معنای متعارف آن؛ یعنی این‌که بگردیم و ضعفی هم برای متن پیدا کنیم. خب باشد، پیدا می‌کنیم. ما که توانستیم این چند نقطه‌ی قوت را پیدا بکنیم، مطمئن باشید که بلدییم چند نقطه‌ی ضعف هم بیابیم.

از شخصیت‌پردازی پیرمرد می‌گذرم، که خیلی روبه‌راه نیست. به این می‌پردازم که اولاً، زبان بیان این‌نوع از نمایش، این‌گونه که ما دیدیم، چندان زبان کودک نیست. نه این‌که نمی‌شود قصه‌هایی مثل «چهار صندوق شادی» را به زبان نمایش برای کودکان گفت. چرا، می‌شود. اما باید با زبان کودک گفت، تا او ارتباط بگیرد (در یادداشت برای نمایشی دیگر هم گفته‌ام، دست‌زدن‌های اول و وسط و آخر نمایش کودک، برای نمایش من و شما، الزاماً به معنای برقراری ارتباط نیست). ارتباط یعنی اثرگذاری، یعنی درگیر کردن، یعنی گرفتار کردن مخاطب در دام نمایش. دوم هم این‌که، خداوکیلی، دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های مطرح‌شده در بین آدم‌های «چهار صندوق شادی»، چقدر می‌تواند دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های کودک ما باشد، تا با ما همراه شود و برای ما دل‌سوزانه پای بگوید؟ می‌شود درباره‌ی این هم کمی فکر کرد. اما اجرا، چند جمله‌ای هم درباره‌ی اجرا بگوییم، که نگویید بلد نبود!

اجرا هم چیزی از متن کم نداشت، یعنی نقاط قوت و کم و بیش نقاط ضعف متن، در اجرا هم نبود. البته گریزی نبود، این‌ها را آقا ناصر آویژه‌ی عزیز، از ما بیش‌تر و بهتر می‌داند. اما چه می‌کرد، وقتی متنی را برای کار کردن دست‌گرفته‌ای، که خیلی حرف کودک نیست و کودکانه نشده، چندان کاری نمی‌شود کرد، که آن‌را به زبان کودک بگوییم، هر چند خیمه‌شب‌بازی بیابوری، دختر سلطان را کوچک کنی، در میانه‌ی کار به پدران و مادران بگویی که باید با بچه‌ها بازی کرد، و یا حتی در پایان، دختر و پویولونستی برای سروناز و رستم پتراشی، تا روی صحنه بیاید و ادای دینی کرده‌باشی به مخاطبان کودک نمایش. این‌که بگردیم، گریزی نداریم که نمایشی را به‌خوبی می‌شناسد، و به‌خوبی توانسته در بازی‌ها (بیان و بدن و میمیک)، خلق اتمسفر لازم، تجسم بخشیدن به رخدادهای دراماتیک و طراحی میزان‌سن، از عهده‌ی کار بیاید. البته قرار هم نبود که نتواند! انصافاً بازی‌ها همه یک‌دست و روان و محکم بودند. اگر خیلی بی‌سواد نباشم، باید بگوییم که تقریباً خیلی کم نداشتند و همه، تا حد امکان توان گذاشته بودند. اما به‌نواز مهدی‌خواه بیش‌تر دیده می‌شود، و بهتر بازی می‌کرد، و معلوم بود که بیش‌تر مایه گذاشته، و می‌شد دید که در نقش‌های متفاوتی که بازی کرده، خوش درخشیده. و البته سیاه نمایش، خیلی ندیده بودم این همه از بداهه، کم استفاده کند و به‌جا استفاده کند و به‌خوبی استفاده کند، که هم نمایش لوژ نشود، و هم بازی لوس نشود.

اما ناصر خان آویژه، این را خوب دانسته‌بوده که بداهه‌گر، گرچه که از ابزارهای بیانی سیاه سنتی و مدرن ماست، اما هر چیزی جایی دارد و اندازه‌ی، و بداهه هم همینطور.

اما کاش طراحی صحنه، کمی خلاق‌تر بود، و بعضی از دیزاین‌های اجرا، شلوغ نبود و ورود کلیشه‌ای گزمه‌ها، از داخل سالن نبود. ببخشید و دست‌مریزاد.

به روایت عکس

نقد نمایش

دریچه ای به نمایش «امیر ارسلان نامدار»

مزدک مهبینی

در ادوار مختلف، در اقصی نقاط جهان، حماسه سرایان، به هنگام سلطه ی رخوت و سُستی ناشی از غلبه ی دشمنان بر مردم سرزمین شان، و با هدف احیا و زنده نگاه داشتن افتخارات پیروزی های گذشته، و نیز بازگرداندن احساس غرور و نشاط و مهین دوستی به ایشان، منظومه های عظیمی، نظیر: «ایلیاد»، «ادیسه»، «اژده اید»، و یا «شاهنامه» ی حکیم طوس را پدید آورده اند. ژمانس ها اما، در ادبیات ملل، در غیاب حماسه ها ظهور و بروز می کنند. آثاری چون «سمک عیار» و «امیر ارسلان نامدار»، از جمله رمانس های مشهور ایرانی هستند، که بعضاً پس از چندین نسل روایت شفاهی و سینه به سینه، توسط فردی وطن دوست، مکتوب شده و اکنون، جزئی از ادبیات کهن ما به شمار می آیند. باری، پرداختن به داستان زندگی و عشق امیر ارسلان در شرایط کنونی، در مدیوم نمایشی برای نوجوانان، اتفاقی است که در صورت داشتن دیدگاهی متفاوت، از سوی کارگردان و گروه اجرایی، و البته با پشتوانه ی متنی مستحکم، می تواند حرکتی درخور توجه باشد. و بسا که حسین چراغی و گروه اش، به واسطه ی آوردن روایتی موازی با داستان اصلی، چنین نیتی داشته اند. حال، باید دید در این میان، تا چه حد توفیق داشته اند؟ و اصولاً داستان دلوری ها و قهرمانی های شخصیتی هم چون امیر ارسلان نامدار، تا چه حد برای نوجوان امروزی، لازم و ضروری، و یا حتی دارای جذابیت است؟ اما پیش از پاسخ دادن به این پرسش ها، لازم است نگاهی هرچند گذرا، به مقوله ی اقتباس بیاندا زیم، در همه جای دنیا، اقتباس، خون حیات بخش درام، و یکی از فرآیندهای اصلی تولیدات فرهنگی است. اما از آن جا که در ایران، زبان میان «گونه های مختلف ادبی» و «درام»، زبان برقراری نیست، اقتباس، جایگاه چندانی نداشته و تالیفات نمایشی، تا حد زیادی جایگزین آن شده است.

باری، نمایش امیر ارسلان نامدار، نوعی اقتباس «تفسیری» است، که در آن، کلیات و نظام اثر حفظ شده، اما در جزئیات، نویسنده ی دوم (مسعود ملک باری)، با هدف دراماتیزه کردن، سلیق خود را به اثر تزریق نموده است. بخشی از این اتفاق، اجتناب ناپذیر می نماید؛ چراکه مؤلف، به وقت اقتباس از آثاری چنین حجیم، به منظور تطبیق آن با امکانات صحنه، ناگزیر باید بخشی از حوادث فرعی را حذف کند. که این فرایند، شاید به حذف برخی شخصیت های داستان بیانجامد (قبض دست مایه). اما آن چه به چشم می آید، ابتلای اثر به نوعی آشفته گی است، که حتی در بخش هایی از اجرا، منجر به سردرگمی مخاطب، در ارتباط با خط سیر داستان می گردد. به عنوان مثال، عروسک گردان فرخ لقا، مشخص نیست کی و چگونه ناگهان بر عرشه ی کشتی ظاهر می شود؛ همین گونه است شخصیت «شمس وزیر»، که در آغاز، زندانی است، اما در دو فصل بعد، ناگهان او را می بینیم که به شاه پیشنهاد می دهد، امیر ارسلان را برای آزادی «فرخ لقا» بفرستد. یا «قمر وزیر» پس از دادن معجون باطل کننده ی طلسم به امیر ارسلان، ناگهان سر از زندان «دیو فولادزره» درمی آورد! مشکل دیگر متن، و به تبع آن، اجراء عدم پیوسته گی میان دو لایه ی روایی - قصه ی ملوانان در کشتی و اتفاقات قصه ی اصلی - است، که تنها، به از هم گسیخته گی ذهن مخاطب می انجامد. به همین شکل، مونتازِ صحنه های مختلف، اعم از قصر و دریا و زندان دو دیو، با استفاده ی بدون منطق از انواع عروسک رومیزی (elbat pot)، سایه و یونراکو، از انسجام نمایش کاسته، و این گونه می نماید که گویی مخاطب، بایستی قبل از دیدن اجراء اصل داستان را خوانده باشد. حال آن که پیش فرض این است که تماشاگر، هیچ گونه شناختی از داستان امیر ارسلان ندارد، و برای اولین بار است که با این کاراکتر و سرگذشت اش، روبه رو می شود.

نکته ی دیگر درباره ی طراحی صحنه ی نمایش است، که از قطعاتی به هم پیوسته، تمامی مکان های نمایش را به شکلی خلاقانه آلفا نموده، کشتی و زندان و کلیه ی لوکیشن ها را، به صورتی موجز و مفید، بازسازی می کند. اما وجوه خلاقه ی طراحی صحنه، که در ساخت عروسک های نمایش نیز دیده می شود، ابعاد دیگر اثر را در بر نگرفته، و در مقاطع بسیاری از اجراء، به صورت عناصری غیر کاربردی باقی می مانند.

به هر رو، گروه اجرایی امیر ارسلان نامدار، به رغم مشکلات و کاستی های ذکر شده، زحمات بسیاری برای اجرای این اثر متحمل شده اند. توفیق روزافزون این عزیزان را آرزو می نمیم.

نقد نمایش

دریچه ای به نمایش «راز دژ کلات»

شهرام بررگی

شاهنامه، کتابی سراپا مُدارا و دفاع از گوهر انسانی است. از این رو، انواع قالب های ادبی اسطوره، حماسه و تمثیل، زندگی پهلوانان، قصه ها، شگفتی ها، چاره اندیشی ها و حتی معماهای آن، اگر با شیوه ی مناسب ارائه شوند، می توانند برای کودکان و نوجوانان، بسیار دل نشین و دل چسب باشند. در این راستا، به طور قطع، مدیوم نمایش یکی از بهترین و تاثیر گذارترین ابزارها، برای باز آفرینی و انتقال این دست مفاهم است. و درست همین جاست که نخستین مانع، رُخ می نماید و چالش بحث برانگیزی پیش روی مان، قد غلم می کند. پرسشی پیش می آید با این مضمون که: صرف بازنمایی نعل به نعل حکایت های شاهنامه - اغلب هم به بهانه ی ارج نهادن و شناساندن و از این دست ادعاها - می تواند کافی و وفا باشد؟ آیا صرف تبدیل اشعار به دیالوگ - آن هم در قالب همان چهار چوب روایت اصلی قصه - می شود خلق اثری نمایشی؟ اگر این گونه است، پس نقش درام نویس در این میان چه می شود؟ آن قواعد و اصول درام نویسی، گفت و گو نویسی، شخصیت پردازی و امثال این هلبه کجلی رود؟

این مشکل، زمانی پُررنگ تر و مهم تر از قبل می شود، که پای مخاطب کودک و نوجوان به میان بیاید، و قرار شود که به بهانه ی شناساندن یکی از میراث های ارزشمند و جهانی ایران، و البته حفظ هویت ملی و انتقال آن به نسل های آینده، اثری نمایشی روی صحنه برود؛ آن هم با ادعای «روایتی نمایشی از شاهنامه، برای نوجوان ها». آن جاست که باید پرسید: آیا درام نویس ما، ابزار این باز آفرینی و بازنمایی را دارد؟ آیا می داند که چگونه، حماسه ها و اسطوره های شاهنامه را، در قالب مدیوم تئاتر - بالطبع با تمام قواعدش - پیاده کند؟ آیا می داند که در شخصیت پردازی، گفت و گو نویسی و روایت قصه، باید حد فهم، زبان و گستره ی دید مخاطب مورد هدف اش چه اندازه است؟

پاسخ نمایش «راز دژ کلات» به این پرسش، منفی است. آن چه که بر صحنه می بینیم، ماحصل عبور نمایش نامه ای از کانال ذهن کارگردان است، که با وجود ادعای نویسنده اش، هیچ سنخیت و ربطی با گروه سنی مخاطب - نوجوان؛ آن گونه که در جدول جشنواره آمده - ندارد. ریشه ی این عدم سنخیت را، باید در نوشته ی اثر جستجو کنیم. به واقع، آن چه که بر صحنه می بینیم، نشان می دهد که نویسنده ی «راز دژ کلات»، با زبان معیار و نیاز نوجوان امروز آشنا نبوده. دیالوگ ها همانی هستند که در تئاتر بزرگسال می شنویم، روایت به همان شکل بیان می شود، اوج و فرودها همان است، هیچ موضوع و ترکیب دراماتیکی جذاب - جدای از خصوصیات قصه ی اصلی شاهنامه - که وظیفه ی جلب توجه مخاطب هدف را داشته باشد، و قرار باشد که از همان لحظه ی اول، او را درگیر کند و از تماشای اثر مُصرف اش نکند، وجود ندارد. در یک کلام، می توان گفت که هیچ گونه بازخوانی نمایشی در نوشته ی این اثر، صورت نگرفته است. از طرفی، باید دانست که حد پایین سن گروه مخاطب نوجوان، ۱۰ سال است. با این تفاسیر، باید به این رسید که آیا «راز دژ کلات» توانسته با زبان، و در قالب اندیشه و تفکر نوجوان حداقل ۱۰ ساله، سخن بگوید؟ در سوی دیگر ماجرا، اجراء هم متأثر از همین روند است. میزان سن ها، بازی ها، طراحی لباس و دکور، و رنگ هایی که در آن به کار رفته، چندان ربطی به مخاطب نوجوان ندارد. حال این سوال باقی می ماند، که اگر قرار باشد برای گروه سنی نوجوان هم، شاهنامه را با همان زبانی روایت کنیم، که برای بزرگسالان، و اگر قرار است در اجراء، با تمام اِلمان ها، نمادها و قراردادهای نمایش بزرگسال، روی صحنه حاضر شویم، پس چه نیازی است که بازه ی سنی مخاطب هدف را مشخص کنیم؟

کوتاه سخن این که؛ آشنایی با رُوند اقتباس و بازخوانی نمایشی، خروج از جهان داستان و ورود به جهان نمایش، و هم چنین، توجه به مسایلی که در رودرویی با این روایت ها، برای مخاطب نوجوان به وجود می آید، نیاز درام نویس روایت گر داستان های شاهنامه ی فردوسی است.

همه جا جشنواره

حق هم همین است. همین است، که وقتی یک جریان بین المللی یا ملی، یا حتی استانی شکل می گیرد، همه ی بخش های آن مجموعه، از امتیازهای آن بهره مند شوند. وقتی قرار است که جشنواره ی بین المللی تئاتر کودک و نوجوان در همدان برگزار شود، خب می بایست که در «استان» همدان برگزار شود، و نه فقط در شهر همدان. همدان یعنی همه ی شهرها و شهرستان ها و روستاهای این استان.

بعد از بازگشت دوباره و به حق جشنواره به زادگاهش، که چهارساله است اتفاق افتاده، یک رخداد نیک و پسندیده ای هم به همراهش شکل گرفته، و آن، بهره مندی همه ی کودکان و نوجوانان استان، از فضای شاد و بانشاط و کودکانه ی جشنواره است. طبیعی است که حق همه ی کودکان استان است، تا از جشنواره بهره مند شوند، و از نمایش هایش لذت ببرند و نشاط بگیرند. براساس همین حرف و اصل درست، چندساله است که در شهرستان ها هم، به طریقی که ممکن است، جشنواره برگزار می شود؛ نمایش اجرا می شود و مسابقه ی نقاشی و جُنگ و پرواز بادبک ها و... که گزارش مختصری این فعالیت ها، در زیر بیان می شود:

در مجموع، ۵۰ عنوان برنامه، ۱۷۴ نوبت اجرا یا موضوع؛ نمایش صحنه ای، خیابانی، جُنگ شادی، نمایشگاه های کتاب کودک و نوجوان، نمایشگاه هنرهای تجسمی، جشن بادبک ها، نقاشی خیابانی و... در روزهای جشنواره، در شهرستان های استان برگزار شد، که با استقبال بسیار چشم گیر و قابل توجه ای روبه رو شد.

در خلال این برنامه ها، نمایش های؛ ماهی های مملی، به کارگردانی محمد فرجی در رزن، فسقلی و توپ قلقلی، به کارگردانی حمیدرضا رضایی مجد در کیبودرآهنگ، عروسک ها، به کارگردانی حمیدرضا رضایی مجد در قهواند، دنیای اسمارتیزی، به کارگردانی مسعود روستا در بهار، کوچولوی بدقول، به کارگردانی سعید باغبانی در فامنین، سفر کوتاه به یاد ماندنی، به کارگردانی مهدی حبیبی در ملایر و رزن، توپ باران، به کارگردانی مهدی مسلمی در کیبودرآهنگ، بابا که ترس نداره، به کارگردانی احمد قاسملو در اسداباد، این دو تا، به کارگردانی مرضیه درخشان نیا در تویسرکان، و قهرمان، به کارگردانی رضا فقیهی در نهاوند، در دسرهای اوسا به کارگردانی حنیف مظفری در اسداباد، کیک تولد به کارگردانی نرگس خاک کار در بهار و نهاوند، پینوکیو به کارگردانی سجاد طهماسبی در ملایر برای علاقه مندان، روی صحنه رفتند.

گزارش

کارگاه بازی درمانی تقویت مهارت های اجتماعی لاله مالمیر

بازی درمانی، مبحثی است که در آن، کمک می کنند تا کودک ناخودآگاه خود را بیرون بریزد، و سپس با استفاده از راه حل های مورد نظر، به او کمک می کنند تا مشکلاتش مرتفع شود. در این راه، تکنیک های مختلفی وجود دارد، از جمله؛ اجرای نمایش، عروسک های انگشتی، نقاشی، کلاژ، قصه سازی، سینی شن، گل بازی و...

در این کارگاه، خانم مالمیر پس از تعریف بازی درمانی، رویکرد خود را براساس شناخت رفتاری تشریح کرد، و توضیحی پیرامون رویکرد «شناخت رفتاری» ارائه کردند. این رویکرد، بیان می کند که چگونه می توان از فکر، به احساس و رفتار رسید. سپس در این کارگاه، تکنیک هایی را برای مربیان ارائه دادند، که کودک چگونه بتواند احساسش را بشناسد، و سپس بعد از شناخت احساسش، چگونه به این برسد که در فکرش، چه می گذرد. وقتی کودک فهمید که در فکرش، به خاطر آن احساس چه می گذرد، پس رفتاری نشان می دهد. آن زمان که کودک آموخت، در محیط بازی درمانی، فعالیت فوق را انجام دهد، به او کمک می کنند تا در تغییر رفتارش، به او جهت بدهند. بازی درمانی، عملی کاملاً درمانی و تخصصی است، و باید توسط یک متخصص درمان گر انجام شود. خانم مالمیر به مربیان توصیه کردند؛ که تا تکنیک هایی را فرا بگیرند، که به عنوان یک مربی در کلاس، بتوانند مشکلات کودکان را تشخیص، و آن ها را برطرف کنند. در این کارگاه، علاوه بر تمرین های نوشتاری، تمرین های عملی هم توسط مربی ها انجام شد.

کمیته ی هنری

■ مسئول کمیته: نصرت الله رمضان

■ فعالیت ها:

برگزاری جشنواره در همدان، می تواند منجر به توسعه و تقویت برنامه های فرهنگی و هنری شود، به رشد فکری هنرمندان کمک، و توانمندی های هنرمندان همدانی را به کشور معرفی کند. این جشنواره، بزرگ ترین رخداد هنری است، که در همدان اتفاق می افتد. لازم به ذکر است که در جشنواره ی امسال، ۵ گروه در بخش خردسال، ۸ گروه در بخش خیابانی، ۵ گروه در بخش ویژه ی همدان، ۸ گروه در بخش مسابقه ی کودک و ۹ گروه در بخش مسابقه ی نوجوان، در بیستمین جشنواره ی بین المللی تئاتر کودک و نوجوان، شرکت کردند. هم چنین، در روزهای برگزاری جشنواره، ۸ کارگاه تخصصی، در رابطه با تئاتر کودک و نوجوان، برگزار شد.

■ همکاران:

- نصرت الله رمضان: انوری: مسئول کمیته
- داریوش کلوندی: مسئول هماهنگی داوران
- عباس نوروزی گل: مسئول هماهنگی داوران
- محمود حکمتی اطهر: مسئول کارگاه ها
- اصغر هندی: مسئول داوران خیابانی
- سیدسجاد شاطریان: گروه های خیابانی
- محمد فرجی: گروه های خیابانی
- مجید بهرامی نژادپور: گروه های خیابانی
- علی اصغر حیدری: گروه های خیابانی
- مرضیه درخشان نیا: مهدکودک ها
- نفیسه صالحی: مهدکودک ها
- ناهید غفاریان: مهدکودک ها
- علی خاراچی: سالن
- حجت الله نوروزیان: سالن
- ناصر اسکندری: سالن
- امیر صحتی موفق: سالن

کمیته ی امور شهرستان ها

■ مسئول کمیته: محمدعلی فرجی

این کمیته، کار هماهنگی و اجرای برنامه های مختلف هنری، در بیستمین جشنواره ی بین المللی تئاتر کودک و نوجوان در شهرستان ها را به عهده دارد. روسای اداره های فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان های استان، به عنوان همکار و عضو این کمیته، در طول جشنواره محسوب می شوند، که در همین راستا، چند برنامه، برای اجرا در شهرستان های استان، پیش بینی شد.

■ فعالیت ها:

- اجرای نمایش صحنه ای
- اجرای نمایش خیابانی
- برگزاری جنگ شادی
- برگزاری نمایشگاه کتاب کودک
- جشن یادبادک ها
- طولانی ترین نقاشی شهرستان ها

■ ممدعلی فرجی:

قابل ذکر است که در این روزها، شهرستان های استان هم، با دریافت اقلام تبلیغی، در حال و هوای برگزاری جشنواره قرار می گیرند. سهمیه ای از نمایش های بخش مسابقه هم، به هنرمندان شهرستان ها تعلق گرفت، که آن ها همراه با مردم، از این نمایش ها دیدن کردند.

در شماره ی ۵ «روزنگار»، اسامی تعدادی از همکاران محترم «کمیته ی سمعی و بصری» از قلم افتاده بود، که به این وسیله، اصلاح می شود:

مسئولین صوت و نور:

مجتمع بوعلی سینا، سالن اصلی (حسن نوروزی)، مجتمع بوعلی سینا، پلاتو (محمد ابوترابی)، تالار فجر (عادل مهری)، مجتمع شهید آوینی، سالن اصلی (مهدی ابهریان)، مجتمع شهید آوینی، پلاتو (عامر دارپویی)، کانون مهدیه (حسن کوثری)، سینما کانون (رامتین شعبانیان)

امور داوران کودک و نوجوان

این کمیته یک ماه قبل از برگزاری جشنواره کار خود را آغاز نمود و پس از انتشار فراخوان و ثبت نام ۱۸۰ کودک و نوجوان متقاضی، پس از بررسی های اولیه و طرح پرسش نامه، حدود ۱۰۰ نفر از داوطلبان به مرحله دوم راه پیدا کردند، که در این مرحله آقایان: احمد بیگلریان، مزدک مهیمنی، و نیما بیگلریان، به آن ها مبنای و مقدمات تئاتر و تئاتر کودک آموزش دادند (هر کدام در ۲ نوبت)، در ادامه آزمون گرفته شد، و در نهایت ۲۰ نفر به عنوان داوران نهایی کودک و نوجوان انتخاب شدند.

در بخش پرسش نامه سه نفر کارشناسی را به عهده داشتند: عباس شیخ بابایی، حسین صفی، نوشین بیگلریان
مربیان همراه داوران کودک: خانم ها مینا امامی و فاطمه زنگنه
مدیر امور داوران: نوشین بیگلریان

interviewing with Mrs. Feyz; the coordinator and organizer of the festival's workshops and meetings

In an interview that is done with Mrs. Feyz; the coordinator and organizer of the workshops and the meetings of the 20th international theatre festival for the children and youth she talked about important issues in this respect. She said that as compared to the previous theater festivals, the present festival is of a higher quality level because in this festival different workshops and meetings from Iran and different countries were presented and all of Iranian and international theatre groups took part in these workshops so this can be regarded as a good evidence that certify this claim. She believes that this festival can provide good conditions for all of the artists from different countries to share their artistic experiences update and improve their dramatic knowledge. In her opinion this festival can be a start point to create effective and lasting relations between the Iranian and international theatre groups in the future so it is her ideal desire to facilitate this mutual interaction. The workshop and meetings that are presented in this festival are as follows:

-Introducing children and youth theatre directing

Mr. Ghotbeddin Sadeghi

Iran

-Introducing the Structure of Theatre Production in Germany

Mr. Detlef Kohler

Germany

-Play therapy; Increasing the social skills of children

Mrs. Lale Malmir

-Children Theatre in Germany

Mr. Gordon Vajen

Germany

-Flash-card show (cards of dramatic playing), A creative method in dramatic plays

Mrs. Faeze Feyz

Iran

-Training and practicing acting techniques

Mr. Sybrand Van Der Werf

Holland

-Workshop performing of Shahrzad; The storyteller

Mr. Nima Biglariyan

Iran

- Introducing the Children and Youth Theatre in Italy

Mr. Daniel Gol

-Puppets in theatre pedagogy

Fariba Daliri

Iran

Sky and Sea

Director: Sybrand van der Werf

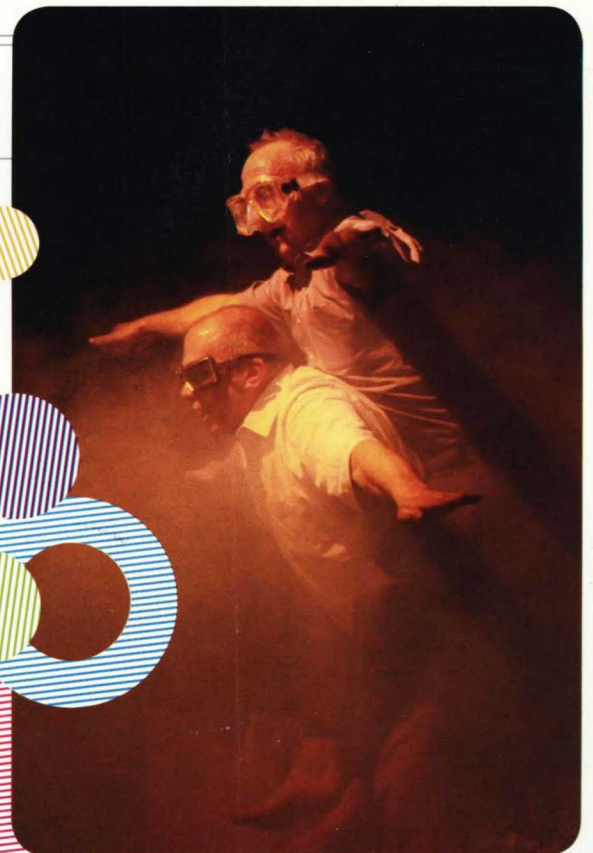
Cast: Thomas Best - Sigi Herold

Set Designer: Detlef Köhler

Duration: 45 minuts

Synopsis: In this Coproduction the theatres „Die Stromer“ from Darmstadt and „Theater GrueneSosse“ from Frankfurt am Main show a play, called „Sky and Sea“, inspired by Clown acting. The Dutch director Sybrand van der Werf leads the staging with clever comic to awareness. „Do you know, where we will be born? “Is a question to the creator or to destiny without answer?

The power of the play is the poetry resulting by parts of the mysteriousness. The play with its universal matter is recommended to spectators from age 6+.The room is grey and contour less. In the Beginning everything is dark. A rhythmic sound rings out and a blue point starts to blink. The sound becomes music, the blue light describes lines and forms; finally we see numeric, a date appears 19:30!Silence. A man enters the stage, looking around with white paper bags in both hands. He is looking for a place, taking the bags down and starting to dance. The second man comes to stage, when the first notices him the stage falls in black out. The both start to discover the dark. „ Are you right here “asks the one to the other one: „Yes, what is about you “Both are carrying a note, on the note – a date. The same date. It is the date of their date of birth. Playful and pantomimic they try to detect their ambitions, designations and passions. The one believes in belonging to the mountains, the other one is convinced by be born for the sea. There are some misunderstandings and fighting, but so different they are, so similar and impressed they are. They will be born together, and the certain time they need to realize this, is the time we participate as audience. The great clock, powerful announcing the developing time gives finally the sign for breakup, the breakup to life.

Izaskun Fernández

Date and Place of Birth: Vienna, NAVARRA, 1985

Education:

Artistic and Cultural Background:

Izaskun has a degree in Artistic Pottery in the Superior School of Arts and Design in La Rioja, with the best mark of her promotion. Her theater career began in 2004 in several styles and genres. She's been awarded twice with the First Prize as Best Actress in the Young Theatre Festival in La Rioja, Spain. In 2010 Julian Sáenz-López and Izaskun Fernandez meet and together they create and set up the theatre company EL PATIO. The company is founded upon their need to share with audiences stories from everyday life that happen around them, and aim them to seek out their own language to tell them on stage.

Julián Sáenz-López

Date and Place of Birth: Nájera, LA RIOJA, 1982

Education:

Artistic and Cultural Background: His artistic endeavor and theatre formal education has been based in Logroño, La Rioja since 1993 when he started receiving courses in acting, technical set up, lighting, audio and theatre direction. Since 2005 he's been working for several Spanish theatre companies as an actor and technician. During that time, Julian has been awarded with different theatre Prizes in theatre festivals in Spain.

José Manuel Valbom Gil

Date and Place of Birth: Nájera, LA RIOJA, 1982

Company History:

S. A. Marionetas was established in Alcobaca, Portugal in 1997. The company works to promote and preserve puppetry in Portugal, creating every year new puppet shows approaching different techniques, promoting workshops and organizing events. At the same time, the company works to preserve the Portuguese traditional itinerant puppet show – Dom Roberto.

S.A.Marionetas has participated in the festivals:

International Bienal of Marionettes in Évora (Portugal 2001, 2003, 2007, 2011)

Celebrations of the Bicentennial of the Naples Revolution of 1799 (Italy 1999)

International Festival of Marionettes to Adults of Granada (Spain 1999)

EuropaischesPuppentheater Festival de Hamburgo (Germany 2000)

International Festival of Marionettes of Albacete (Spain 2003)

Fête des Enfants Pas Sages International Festival of Marionettes of Lasseube (France 2003)

Puppet Extravaganza (England 2004)

Puppets a Plenty (England 2004)

Punch & Judy Festival (Wales 2004, 2005)

Dynamics'05 (England 2005)

European Folk Puppets – Scottish Mask and Puppet Centre (Scotland 2005)

London's Punch & Judy Festival (300 years de Punch & Judy 2008)

International Festival of Glass (England 2008)

Dynamics'09 (England 2009)

Galicreques (Spain 2010, 2010)

World Festival of Puppet Art (Czech Republic 2010)

Festival del Títere de Cádiz (Spain 2011)

International Figuretheater Festival (Belgium 2011)

International Festival of Traditional Puppet - AntuãAnderle(Slovakia 2011)

Festival Mondial des Théâtres de Marionnettes de Charleville-Mézières – France 2013

3° World Puppet Carnival - Bali, Jakarta – Indónesia 2013

Frans Hakkemars

Date and Place of Birth: 1955

Artistic and Cultural Background:

Direction, and co-production Joanne Oussoren, Droomtheater Rotterdam, KeitzKostuums, scenographerFrans van der Horst and music Bart Sweets. With ease and imagination puppeteer, he brings life in simple objects and puppets. He blows with his idiosyncrasy new life into the old stories of European Cultural Heritage like Reynard the Fox, The Little Prince, Jan Klaassen and Funny Frans. With his accordion, he creates an open and welcoming atmosphere. Mobile and Versatile transport by bicycle. Since 1980 he plays about 50 solo-performances a year. Frans Hakkemars is also correspondent of WP magazine, the World of Puppetry, Member of the Dutch Association of Puppeteers, the NVP-UNIMA and councilor of the international UNIMA. Besides solo-performances Frans Hakkemars organizes also workshops and works together with other theatre groups.

Emilia Betlejewska

Date and Place of Birth: 1954

Education: Italian language. Master of Polish Philology

Artistic and Cultural Background: Nova Opera deiBurattini in Rome, Italy

Centro Incontri e StudiEuropei Roma in Rome, Italy

President of the „Pro Theatro” Foundation in Toruń

Headmaster and instructor at the „PolicealneStudiumEdukacjiiPraktykTeatralnych w Toruniu”

Director, stage designer, screenwriter, actress

Lecturer at „WyższaSzkołaHumanistyczna in Warsaw”

High school teacher (X LiceumOgólnokształcące in Toruń)/

Authoress of 41 screenplays, 76 stagings, 72 sceneries